

В.І. Грушко, О.С. Наконечна, О.Г. Чумаченко

ФІНАНСИ

**Підручник
за редакцією В.І. Грушка**

Київ
2019

УДК 336.1
ББК 65.261
Г 91

*Рекомендовано Вченою радою
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
(протокол № 3 від 24.11.2016 року)*

Рецензенти:

Малік Микола Йосипович – академік УААН, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Радіонова Ірина Федорівна – доктор економічних наук, професор, ВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г.

Фінанси: Підручник. – К. ;, 2019

ISBN

Автори розглядають систему фінансів як сукупність державних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання та фінансів домогосподарств. Основна частка національного доходу формується в середній ланці фінансової системи (а саме суб'єктами господарювання) та від їх діяльності залежить можливість постачати ресурси в суспільний економічний оборот.

Підручник розрахований як на студентів, аспірантів відповідних спеціальностей, так і на підприємців, що не втратили надію на фінансовий успіх; і науковців – для подальшого дослідження так модифікації наукового апарату категорії «національні фінанси».

© В.І. Грушко, О.С. Наконечна, О.Г. Чумаченко, 2019

Зміст

Вступ	7
Розділ 1. Поняття та структура національних фінансів	10
1.	
Сутність та зміст національних фінансів; їх складові	10
2. Принципи формування та структура Державного бюджету України	16
3. Характеристика етапів прийняття державного бюджету	19
4. Вплив державного боргу на національні фінанси	24
5 Фондовий ринок як інфраструктурний елемент національних фінансів	33
Розділ 2. Основи фінансової діяльності	46
1. Фінансова діяльність як різновид діяльності суб'єктів підприємництва	46
2.	
Економічна природа категорії «капітал» та його характеристики	50
3. Види вартості та ціна капіталу	55
4. Поняття та теорії формування структури капіталу суб'єктів підприємництва	60
Розділ 3. Структурні особливості підприємницької діяльності	75
1. Сутність, цілі, принципи, функції та роль підприємницької діяльності	75
2.	
Форми, типи, види та моделі підприємницької діяльності	81
3. Суб'єкти підприємництва: права, обов'язки та відповідальність	106
4. Правове забезпечення підприємництва	110
Розділ 4. Фінансування підприємницької діяльності	116
1. Форми організації бізнесу	116
2. Фінансування діяльності державних та комунальних підприємств - суб'єктів підприємництва	122
3. Особливості фінансування діяльності господарських товариств	130
4. Фінансування діяльність підприємств з іноземними інвестиціями	132
Розділ 5. Формування власного капіталу	138
1. Функції та класифікаційне ранжирування власного капіталу як основи фінансування діяльності суб'єктів підприємництва	138
2. Формування статутного капіталу суб'єктів підприємництва різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання	146

3. Причини та порядок зміни розміру статутного капіталу господарських товариств	170
4. Поняття та порядок переоцінки активів підприємства, її вплив на власний капітал	173
5. Формування власного капіталу фінансових установ - суб'єктів підприємництва	177

Розділ 6. Внутрішні джерела фінансування діяльності суб'єктів підприємництва	186
1. Джерела фінансування підприємницької діяльності	186
2. Поняття, роль та форми самофінансування діяльності суб'єктів підприємництва	196

Розділ 7. Фінансування за рахунок запозичених ресурсів	200
1. Сутність та різновиди запозичених ресурсів	200
2. Підходи до залучення банківських (фінансових) кредитів при фінансуванні підприємницької діяльності	212
3. Практична робота із залучення банківських кредитів	242
4. Облігаційні запозичення як кредитний інструмент діяльності суб'єктів підприємництва	248

Розділ 8. Небанківські методи запозичення ресурсів	261
1. Залучення ресурсів в діяльності комерційних банків та страхових компаній	261
2. Залучення комерційного (товарного) кредиту та управління ним	279
3. Фінансовий лізинг як інструмент довгострокового фінансування	284
4. Внутрішня кредиторська заборгованість	300
5. Оцінка вартості окремих видів запозичених ресурсів	305

Розділ 9. Дивідендна політика суб'єктів підприємництва	308
1. Політика виплати дивідендів та принципи її формування	308
2. Фактори, які впливають на дивідендну політику	314
3. Теорії, що представляють політику розподілу дивідендів	321
4. Стратегії та методи дивідендної політики	326
5. Основні показники, що характеризують ефективність дивідендної політики	331

Розділ 10. Фінансові основи реорганізації підприємств	334
1.	
Реструктуризація підприємства, її зміст і порядок проведення	334
2. Етапи реструктуризації підприємства	349
3. Сутність, цілі та джерела фінансової санації кризових підприємств	364
Розділ 11. Фінансування інвестиційної діяльності	378
1. Сутність і класифікація інвестицій	378
2. Організація та фінансування реальних інвестиційних проектів	388
3. Методи оцінки ефективності реальних інвестицій	408
4. Види та особливості управління фінансовими інвестиціями підприємства	413
5. Оцінка доцільності вкладень в боргові цінні папери та в корпоративні права	418
6. Відображення фінансових інвестицій у фінансовій звітності підприємства	424
Розділ 12. Оцінювання вартості бізнесу	428
1. Суть, цілі, об'єкти та суб'єкти оцінки бізнесу та підприємства	428
2. Принципи оцінки підприємства	435
3. Види вартості майна і майнових прав та фактори, що на неї впливають	439
4. Дохідний підхід до оцінки вартості підприємства	445
5. Витратний підхід до оцінки вартості підприємства	453
6. Ринковий (порівняльний) підхід до оцінки вартості підприємства	461
Розділ 13. Фінансова діяльність у сфері зовнішньоекономічних відносин	468
1. Економічна сутність зовнішньоекономічної діяльності та організаційно-правові питання її здійснення	468
2. Організація ділових контактів з іноземними партнерами	482
3. Договори (контракти) у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	492
4. Митно-тарифне і нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	504
5. Валютно-фінансовий механізм забезпечення зовнішньоекономічної діяльності	510
6. Правила та форми розрахунків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності	526
7. Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких структур	542

Розділ 14. Фінансовий контролінг	547
1. Сутність, задачі, функції та види контролінгу	547
2. Поняття, основні завдання та принципи фінансового контролінгу	563
3. Методи фінансового контролінгу	568
4. Інформаційні потоки в системі контролінгу	583
Розділ 15. Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва	587
1. Поняття, структура та розробка системи бюджетів суб'єктів підприємництва	587
2. Теоретичні й організаційні основи бюджетування	594
3. Методичні основи бюджетного планування	605
4. Бюджетування та фінансова структура суб'єктів підприємництва	610
5. Бюджетне мотивування	616
6. Бюджетне контролювання та регулювання	623
Розділ 16. Фінанси домогосподарств в системі національних фінансів	631
1. Домогосподарство як інституційна складова економічної системи	631
2. Доходи домашніх господарств	636
3. Класифікація та структура витрат домогосподарств. Моделі фінансової поведінки	642
4. Пріоритети управлінням фінансами домогосподарств	649
Рекомендована література	652